

Utrecht University

Laat jij je beïnvloeden?

De Relatie Tussen de Attitude van Ouders en Peers en de Seksuele Dubbele Standaard Onder Jongeren

Eindopdracht 4 - Artikel

Cézanne Schopman (6567568)

Nadine Botterman (4160096)

Begeleider: Joyce Endendijk

Datum: 24-6-2019

Inhoudsopgave

Abstract.....	2
Introductie.....	3
Methoden.....	6
Participanten.....	6
Procedure.....	7
Instrumenten.....	7
Analyse.....	9
Resultaten.....	9
Data-inspectie.....	9
Beschrijvende Statistieken.....	10
Moderatie van de Relatie Tussen Attitude van Ouders/Peers en Impliciete SDS-Stereotypen Door Sekse.....	11
Interactie Tussen Attitudes van Ouders/Peers en Sekseverschillen in Impliciete SDS-Stereotypen.....	12
Discussie.....	13
Beperkingen en suggesties voor vervolgonderzoek.....	15
Implicatie voor de praktijk.....	16
Referenties.....	18

Abstract

In this study, the sexual double standard (SDS) among Dutch adolescents was examined. The SDS is defined as the differential expectations and evaluations of sexual behaviors of men and women. Individuals with traditional SDS stereotypes expect men to be sexually active and dominant, whereas women are expected to be sexually submissive, reactive and passive. Known is that the traditional SDS has negative consequences, such as sexual risk behavior, sexual coercion, and gender inequality. Because of these negative consequences and because current knowledge about processes underlying SDS endorsement in adolescents is limited, it is important to gain more knowledge to design effective interventions to reduce or prevent the manifestation of the SDS. Therefore, this study examined if there was a relation between peers' and parents' endorsement of the traditional SDS and adolescents' implicit SDS-stereotypes, and whether this relation is different for boys and girls. The participants included 259 Dutch adolescents between the ages of 16 to 18 (47,1% guys, 52,9% girls) and were selected from various high schools across the Netherlands. The participants' implicit SDS-stereotypes were measured with the computerized version of the Implicit Association Task. Parents' SDS endorsement was measured with a questionnaire based on the Scale for the Assessment of Sexual Standards Among Youth. Peers' SDS endorsement was measured with a questionnaire consisting of items of the National Longitudinal Study of Adolescent Health, applied to the SDS. Findings revealed that boys and girls did not differ in their implicit SDS-stereotypes. Both parents and peers showed relatively little SDS endorsement and parents' and peers' SDS endorsement as well as gender was not significantly related to adolescents' implicit SDS-stereotypes. The relation between parents' and peers' SDS endorsement and adolescents' implicit SDS-stereotypes did not differ for boys and girls. Our results were not consistent with our hypotheses and provide adjustments and suggestions for future research and implications. This study highlights the importance of sexual counseling at an earlier age, with a focus on prevention of the development of traditional SDS-stereotypes and sexual risk behaviors.

Keywords Seksuele dubbele standaard - traditionele SDS-stereotypen - impliciete SDS-stereotypen - adolescenten - ouders - peers - sekse - IAT - SASSY - goedkeuring SDS

Introductie

De seksuele dubbele standaard (SDS) is het fenomeen waarbij er verschillende verwachtingen en beoordelingen bestaan over seksueel gedrag van mannen en vrouwen (Kraeger & Staff, 2009). De traditionele SDS kent meer seksuele vrijheid toe aan mannen dan aan vrouwen. Daarnaast wordt van mannen verwacht dat ze seksueel actief en dominant zijn, terwijl van vrouwen wordt verwacht dat ze zich passiever en meer onderdanig gedragen op seksueel gebied (Zaikman & Marks, 2017). Ondanks de wetenschappelijke onderbouwing van het bestaan van de traditionele SDS, wordt er in verschillende onderzoeken ook bewijs gevonden voor een omgekeerde SDS, waarbij van mannen juist wordt verwacht dat ze seksueel terughoudend zijn en van vrouwen dat ze in hoge mate seksueel actief zijn (Papp et al., 2015). Tevens zijn er mensen die geen dubbele standaard hanteren voor het seksuele gedrag van mannen en vrouwen (Sakaluk & Milhausen, 2011). In hedendaags onderzoek wordt onderscheid gemaakt tussen expliciete (opzettelijke en bewuste) en impliciete (automatische, spontane en vaak onbewuste) sociale cognities tegenover de SDS (Sakaluk & Milhausen, 2011). Dit onderzoek richt zich op de impliciete SDS-stereotypen van adolescenten: de meer onbewuste verwachtingen over het seksuele gedrag van mannen en vrouwen (Greenwald & Banaji, 1995). Impliciete stereotypen blijken een betere voorspeller voor gedrag dan expliciete stereotypen, omdat seksueel gedrag niet altijd onder bewuste controle staat (Gawronski & Bodenhausen, 2006). Bekend is dat de traditionele SDS negatieve gevolgen heeft voor adolescenten, zoals seksueel risicogedrag, seksuele dwang, geweld, angst en een lager zelfbeeld (Bermúdez, Castro, Gude & Buela-Casal, 2010; Byers, 1996; Rudman, Glick, Marquardt & Fetterolf, 2016; Shen, Chiu & Gao, 2012) en maatschappelijke gevolgen heeft zoals genderongelijkheid (Zaikman, Marks, Young, & Zeiber, 2016). Vanwege de negatieve gevolgen van de (traditionele) SDS, en omdat de kennis over onderliggende processen van de SDS bij adolescenten erg beperkt is (Zaikman & Marks, 2017), is het belangrijk om te onderzoeken wat daaraan ten grondslag ligt, zodat interventies gericht op de SDS kunnen worden ontwikkeld.

Binnen dit onderzoek wordt nader gekeken naar de relatie tussen de mate van een traditionele attitude over de SDS door ouders en peers, en de impliciete SDS-stereotypen van adolescenten. Onder de mate van een traditionele attitude wordt de attitude van ouders en peers

tegenover de SDS verstaan; de beoordeling van seksueel gedrag van mannen en vrouwen (Greenwald & Banaji, 1995).

De genderschematheorie impliceert dat de manier waarop ouders zich gedragen tegenover hun kinderen wordt bepaald door genderschema's die bestaan uit gendertypische ervaringen (Bem, 1983). Als de genderschema's van ouders bestaan uit stereotiepe associaties, dan hebben ze een grotere kans om hun kinderen gendergedifferentieerd op te voeden, en kunnen kinderen deze gendertypische ervaringen internaliseren in hun eigen genderschema's (Gelman, Taylor, Nguyen, Leaper & Bigler, 2004). Uit diverse studies blijkt dat er een positieve correlatie is tussen genderschema's van ouders en gendergerelateerde cognities van kinderen. Bovendien blijkt dat kinderen van ouders met meer traditionele genderschema's vaker gendertypische cognities over zichzelf en anderen hebben dan kinderen met ouders met meer non-traditionele genderschema's. Ook blijkt dat genderverwachtingen van ouders invloed hebben op genderrolattitudes van kinderen en op seksueel gedrag (Tenenbaum & Leaper, 2002; Samari & Coleman-Minahan, 2018). De relatie tussen de attitude van ouders, genderopvattingen en seksueel gedrag van adolescenten is dus wetenschappelijk onderbouwd, maar de relatie met impliciete SDS-stereotypen nog niet.

Ook peers spelen mogelijk een rol bij de vorming van impliciete SDS-stereotypen van adolescenten. De invloeden van peers op adolescenten worden vaak bekeken vanuit de sociale normtheorie, welke ervan uitgaat dat mensen over het algemeen de neiging hebben om eigen gedrag aan te passen in overeenstemming met hun perceptie van gedrag dat prevalent, geaccepteerd of gewenst is bij gewaardeerde sociale referenten (ook wel sociale normen genoemd) (Cialdini & Trost, 1998). Binnen deze theorie wordt onderscheid gemaakt tussen waarneembare gedragingen (descriptieve normen) en goedkeurende en afkeurende attitudes van sociale referenten tegenover bepaalde gedragingen (injunctieve normen). Dit onderzoek richt zich op injunctieve normen, omdat dat de attitude betreft van peers. Vanuit wetenschappelijk onderzoek is bekend dat de adolescentie gekenmerkt wordt door een verhoogde frequentie van peerinteracties (Brown, Dolcini & Leventhal, 1997) en een groeiende afhankelijkheid van peerfeedback bij identiteitsvorming en zelfevaluatie (Hergovich, Sirsch & Felinger, 2002). Positieve attitudes van peers over seksueel gedrag lijken gerelateerd te zijn aan positieve attitudes en normvorming over seksueel gedrag bij adolescenten (Bongardt, Reitz, Sandfort & Deković, 2014; Houwer, Teige-Mocigemba, Spruyt en Moers, 2009). De relatie tussen de

attitudes van peers ten opzichte van seksueel gedrag en normvorming bij adolescenten is dus wetenschappelijk onderzocht. Of er ook een relatie bestaat tussen de attitudes van peers en de vorming traditionele SDS-stereotypen bij adolescenten zal binnen deze studie onderzocht worden.

Niet alleen de opvattingen van ouders en peers over de SDS zijn gerelateerd aan de impliciete SDS-stereotypen van adolescenten, maar ook het geslacht van de adolescent zelf. Het socioculturele perspectief gaat ervan uit dat mannen meer instemmen met de traditionele SDS-stereotypen dan vrouwen, omdat mannen hun seksuele voorrechten willen behouden en hun dominantie niet willen aantasten (Rudman et al., 2016). Daarentegen willen vrouwen genderongelijkheid op grond van hun seksuele gedragingen juist eerder verminderen (Kreager & Staff, 2009) en hebben ze een dynamischer beeld over SDS-stereotypen (Graff, Murnen & Smolak, 2012). Uit onderzoek blijkt dat jongens vaker traditionele genderstereotiepe denkbeelden hebben en genderstereotiep gedrag vertonen (Eyal & Epley, 2017). Hetzelfde patroon wordt bij impliciete SDS-stereotypen van adolescenten verwacht.

Mogelijk zijn sekse en de attitude van ouders en peers over de SDS niet alleen direct gerelateerd aan de impliciete SDS-stereotypen van adolescenten, maar bestaat er ook een interactie tussen de twee predictoren. Uit een Amerikaans onderzoek blijkt dat moeders hun genderstereotiepe overtuigingen meer overdragen aan meisjes dan aan jongens (Clearfield & Nelson, 2006). Uit een Nederlands onderzoek naar genderstereotypes bij gezinnen met jonge kinderen (onder de 4 jaar) blijkt dat wanneer moeders sterkere impliciete genderstereotypes laten zien, dat ook geldt voor hun dochters, maar niet voor hun zoons (Endendijk et al., 2013). Een meta-analyse over de relatie tussen genderschema's van ouders en gender-gerelateerde cognities van hun nageslacht (baby's tot volwassenen) vond juist geen modererend effect van sekse (Tenenbaum & Leaper, 2002). Dit is echter nog niet bij adolescenten en impliciete SDS-stereotypen onderzocht, maar verwacht wordt dat de relatie tussen de attitude van ouders tegenover de SDS en traditionele impliciete SDS-stereotypen van adolescenten sterker is voor meisjes dan voor jongens.

Ook is uit eerder onderzoek gebleken dat adolescenten van het mannelijk geslacht die met peers over seks praten meer traditionele impliciete SDS-stereotypen vertonen dan meisjes die met peers over seks praten (Emmerink, Vanwesenbeeck, van den Eijnden, van Lankveld & Ter Bogt, 2018). In wetenschappelijk onderzoek wordt de verwachting gesteld dat mannelijke

adolescenten gevoeliger zijn voor aanmoediging van negatief seksueel gedrag dan meisjes, doordat zij zich in de positie gesteld voelen om de leiding te nemen en dominantie te laten zien binnen de traditionele SDS (Beyers, Vervaeke & Verlee, 2015). Peernormen lijken dus eerder door jongens overgenomen te worden dan door meisjes waardoor zij meer traditionele SDS stereotypen ontwikkelen. In deze studie wordt dan ook verwacht dat de relatie tussen de attitude van peers tegenover de SDS en traditionele impliciete SDS-stereotypen van adolescenten sterker is voor jongens dan voor meisjes.

De onderzoeksvraag in dit onderzoek is: is er een relatie tussen de mate van traditionele attitude over de SDS door ouders/peers en impliciete SDS-stereotypen van adolescenten, en is die relatie anders voor jongens dan voor meisjes? De hypothesen in dit onderzoek zijn als volgt: een hoge mate van traditionele attitude over de SDS door ouders/peers is gerelateerd aan meer traditionele impliciete SDS-stereotypen bij adolescenten; jongens vertonen meer traditionele impliciete SDS-stereotypen dan meisjes; de relatie tussen de attitude van ouders tegenover de SDS en traditionele impliciete SDS-stereotypen van adolescenten is sterker voor meisjes dan voor jongens; de relatie tussen attitude van peers tegenover de SDS en traditionele impliciete SDS-stereotype van adolescenten is sterker voor jongens dan voor meisjes.

Methoden

Participanten

Het onderzoek *Macho Jongens, Kuise Meisjes* betreft een kwantitatief correlatieel onderzoek. De participanten zijn geworven middels een gemakssteekproef waarbij middelbare scholen vanuit het eigen netwerk per mail zijn benaderd. Daarbij ontvingen de scholen een informatiefolder over de studie en een toestemmingsbrief. Scholen zijn select gekozen en mochten ongeacht het deelnemende aantal klassen participeren in het onderzoek. Na de benadering via de mail is met de klassen en docenten een afspraak gepland voor dataverzameling. Binnen het onderzoek betrof de steekproef ($n = 259$) Nederlandse adolescenten van 16 tot 18 jaar. De gemiddelde leeftijd van de adolescenten was $M = 16.88$ ($SD = 0.05$). De participanten bestonden voor 47.1% uit adolescenten van het mannelijk geslacht en 52.9% van het vrouwelijke geslacht. De adolescenten hadden verschillende etniciteiten waarvan 77.6% Nederlands, 4.2% Turks, 1.2% Marokkaans, 2.3% Aziatisch, 4.2% Indonesisch, 4.2% Surinaams en 6.2% van overige etniciteit. Binnen het onderzoek namen 8.1% adolescenten deel van het

vmbo/mbo/mavo, 43.6 % van de havo, 39.8 % van het vwo en 8.5 % van het gymnasium. Van alle participanten gaf 26.64 % aan al wel eens seksueel actief te zijn geweest waarbij: $M = 15.65$ en $SD = 0.14$.

Procedure

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van digitale vragenlijsten die in 30 à 45 minuten ingevuld konden worden, tijdens een lesuur waarbij de docent en een student-assistent aanwezig waren. De vragenlijsten zijn anoniem aangeboden, waarbij ook de namen van scholen niet zijn vermeld om de anonimiteit te waarborgen. Voorafgaand aan de afname zijn de participanten nogmaals gewezen op de vrijwilligheid van de deelname, anonimiteit van het onderzoek en in de eerste vraag van de vragenlijst is instemming voor deelname vastgelegd middels *informed consent* waarmee de participant ook toestemming gaf voor het gebruik van de door hem/haar gegeven antwoorden voor onderzoek. Student-assistenten hebben uitleg over het invullen van de vragenlijst gegeven en hebben benoemd dat er tijdens het invullen van de vragenlijst mogelijkheid was tot het stellen van vragen. De participanten kregen na afloop van het invullen van de vragenlijst geen beloning, maar hebben geheel in het belang van het onderzoek deelgenomen.

Instrumenten

De impliciete associatie taak. De impliciete SDS-stereotypen van adolescenten zijn gemeten met een instrument gebaseerd op de *Impliciete Associatie Task* (Implicit Association Task [IAT]; Sakaluk & Milhausen, 2012). Het afnemen van deze taak vereist van de deelnemers nauwelijks bewuste inspanning, wordt minder beïnvloed door vraagkenmerken en vindt plaats zonder sociaal wenselijke biases, die zelfrapportage-taken gewoonlijk uitlokken (Sakaluk & Milhausen, 2012). De IAT wordt afgenomen op een computer en is ontwikkeld om zo snel mogelijk mannelijke of vrouwelijke namen te associëren met woorden die gerelateerd zijn aan seksuele activiteit of passiviteit. Deelnemers worden gevraagd om stimuli vlug te classificeren in één van de vier conceptgroepen. Hoe sneller de classificatie, hoe sterker de associatieve relatie. De IAT bestaat enerzijds uit congruente blokken, waarin deelnemers werden gevraagd om seksueel actieve concepten (“masturberen”, “vreemdgaan”, “one-night-stand”, “scharrels”) en jongensnamen te sorteren in conceptgroepen (“jongen” en “seksueel actief”), en seksueel

passieve concepten (“maagd”, “preuts”, “kuis”, “trouw”) en meisjesnamen te sorteren in de andere conceptgroepen (“meisje” en “seksueel passief”). Anderzijds heeft de IAT incongruente blokken, waarbij de deelnemers seksueel actieve concepten en meisjesnamen sorteerden in de ene conceptgroep (“meisje” en “seksueel actief”) en seksueel passieve concepten en jongensnamen in de andere conceptgroep (“jongen” en “seksueel passief”). Om mogelijke volgorde-effecten te verminderen werd de volgorde van de blokken willekeurig aan de deelnemers toegewezen met gebruikmaking van twee IAT-versies. Traditionele impliciete SDS-stereotypen waren aanwezig wanneer de deelnemer vrouwen meer met seksueel passieve concepten en mannen meer met seksueel actieve concepten associeerde (Sakaluk & Milhausen, 2012). Dit resulteerde op een positieve score op de IAT. Een negatieve score op de IAT gaf aanwezigheid van omgekeerde impliciete SDS-stereotypen aan, waarbij vrouwen meer met seksueel actieve concepten en mannen meer met seksueel passieve concepten werden geassocieerd. Een score rond de nul wees op egalitaire impliciete SDS-stereotypen. Scores worden hierbij bepaald op basis van reactietijd en het aantal fouten in congruente versus incongruente blokken (Greenwald et al., 2009). Uit eerdere studies blijkt dat de trials op de IAT vaak intern consistent zijn, met een Cronbach's alfa van $\alpha = .80$ (Dasgupta & Greenwald, 2001; Greenwald & Nosek, 2001). Met dit instrument wordt de validiteit gewaarborgd, aangezien impliciete SDS-stereotypen een betere voorspeller zijn voor gedrag dan expliciete stereotypen, omdat seksueel gedrag niet altijd onder bewuste controle staat (Gawronski & Bodenhausen, 2006).

Attitudes van ouders over de SDS. De attitude van ouders over de SDS is gemeten met een vragenlijst gebaseerd op de *Scale for the Assessment of Sexual Standards Among Youth* ([SASSY]; (Emmerink, Van den Eijnden, Ter Bogt, & Vanwesenbeeck, 2017). Om de lengte van de totale vragenlijst te beperken, werd er gefocust op de SASSY-items met de hoogste factorlading ($>.55$) en werden tegengestelde dubbele items weggelaten. De deelnemers kregen acht uitspraken voorgelegd over wat hun ouders volgens hen vinden van onder andere seksueel gedrag, vreemdgaan, masturbatie en seksueel genot. Een voorbeeld van een uitspraak is: “Mijn ouders vinden dat meisjes zich op het gebied van seks terughoudender moeten gedragen dan jongens”. De antwoordschaal bestaat uit zes opties: 1 = helemaal niet waar, 2 = niet waar, 3 = beetje niet waar, 4 = beetje waar, 5 = waar, 6 = helemaal waar. De gemiddelde scores van de deelnemers werden berekend. Een hoge score geeft meer traditionele attitudes van ouders over

de SDS weer. De originele SASSY blijkt een betrouwbaar, valide en eendimensionaal instrument. Bij het evalueren van de originele SASSY bleek de Cronbach's alfa hoger dan $\alpha = .89$ te zijn. In de huidige steekproef is de Cronbach's alfa $\alpha = .69$

Attitudes van peers over de SDS. De attitude van peers over de SDS is gemeten met een vragenlijst bestaande uit items van de *National Longitudinal Study of Adolescent Health* ([Add Health]; Dittus & Jaccard, 2000), toegepast op de SDS. De deelnemers kregen tien uitspraken voorgelegd over wat hun vrienden of vriendinnen volgens hen vinden over onder andere seksueel gedrag, vreemdgaan, masturbatie en seksueel genot. Een voorbeeld van een uitspraak is: "Mijn vrienden/vriendinnen vinden dat het meer past bij een jongen dan bij een meisje om vaak te masturberen". De antwoordschaal bestaat uit zes opties: 1 = helemaal niet waar, 2 = niet waar, 3 = beetje niet waar, 4 = beetje waar, 5 = waar, 6 = helemaal waar. De gemiddelde scores van de deelnemers werden berekend. Een hoge score geeft meer traditionele attitudes van peers over de SDS weer. In tegenstelling tot de andere items, is een lage score op item 9 passend bij de SDS, en moet middels hercodering aangepast worden. In de huidige steekproef is de Cronbach's alfa $\alpha = .69$

Analyse

De verkregen data is middels SPSS-versie 25 geanalyseerd. Voor het analyseren van de data is een hiërarchische multiële regressieanalyse gebruikt. Voorafgaand aan het uitvoeren van de analyse heeft eerst de eerder genoemde hercodering plaatsgevonden, is de Cronbach's alfa berekend en zijn items samengevoegd tot schalen. De predictoren zijn gecentreerd om multicollineariteit te verminderen. De hiërarchische multiële regressieanalyse is twee keer uitgevoerd voor de twee verschillende predictoren; de attitude van ouders over de SDS en de attitude van peers over de SDS. In blok 1 zijn de hoofdeffecten toegevoegd: de attitude van ouders en de attitude van peers tegenover de SDS en sekse. In blok 2 werd ook de interactieterm tussen de attitude van ouders/peers en sekse toegevoegd.

Resultaten

Data-inspectie

Voordat de multiële regressieanalyse werd uitgevoerd zijn de metingen van de attitude van ouders en peers over de SDS en de impliciete SDS-stereotypen geïnspecteerd op univariate

uitbijters hoger of lager dan 3.29 *SD* verwijderd van het gemiddelde. De uitbijter ($n = 1$) is gewinsorized, om ervoor te zorgen dat deze een waarde kreeg die niet extremer was dan de meest extreme waarde die net geen uitbijter was. De waarden op de impliciete SDS-stereotypen en de waarden op de attitude van ouders en peers over de SDS waren normaal verdeeld. Aan de hand van een scatterplot is onderzocht of er sprake was van lineariteit, homoscedasticiteit en bivariate uitbijters. Bij benadering was de regressielijn een rechte lijn, waarmee voldaan is aan lineariteit. De punten binnen de scatterplot waren redelijk homogeen verdeeld boven en onder de lijn, waarmee voldaan is aan homoscedasticiteit. Bivariate uitbijters werden niet gevonden. In de regressieanalyse voor peers varieerden de tolerantiewaarden van 0.01 tot 0.10 en de VIF-waarden van 1.00 tot 10.38, en in de regressieanalyse voor ouders varieerden de tolerantiewaarden van 0.10 tot 1.00 en de VIF-waarden van 1.00 tot 9.68. Hiermee was er binnen de analyses sprake van enige multicollineariteit. Binnen de analyse zijn een aantal ($n = 4$) respondenten niet meegenomen, omdat deze respondenten de IAT niet voltooiden.

Beschrijvende Statistieken

Tabel 1 geeft de correlaties, standaarddeviaties, bereik en gemiddelden weer voor impliciete SDS-stereotypen bij adolescenten, attitude van peers over de SDS en attitude van ouders over de SDS voor jongens en meisjes. Op de schaal van impliciete SDS-stereotypen kwamen positieve scores naar voren, welke impliceren dat zowel mannelijke als vrouwelijke adolescenten traditionele stereotiepe ideeën hebben over seksueel gedrag van mannen en vrouwen. De scores rondom $M = 2.67$ op de attitude van peers over de SDS indiceren dat zowel peers van jongens als van meisjes relatief weinig traditionele attitudes hebben over de SDS. Scores rondom $M = 2.16$ op de attitude van ouders over de SDS indiceerden dat zowel de ouders van jongens als van meisjes vrij weinig traditionele attitudes over de SDS hebben.

De resultaten van de onafhankelijke t-toets lieten geen significant verschil zien in impliciete SDS-stereotypen wanneer jongens en meisjes vergeleken werden ($t(253) = -1.19, p = .234$). Zowel bij de attitude van ouders over de SDS ($t(257) = 0.03, p = .978$) als bij de attitude van peers over de SDS ($t(257) = 0.93, p = .353$) was tussen jongens en meisjes geen significant verschil op te merken. Middels een Pearson correlatie is de correlatie tussen impliciete SDS-stereotypen en de mate van attitude van ouders en peers over de SDS voor jongens en meisjes bekeken. Zowel voor

jongens als voor meisjes werden geen significante correlaties tussen impliciete SDS-stereotypen en attitudes van ouders of peers over de SDS gevonden.

Tabel 1

Correlaties, Standaarddeviaties, Bereik en Gemiddelden Voor Impliciete SDS-Stereotypen en de Mate van Attitude van Peers en Ouders Over de SDS Voor Jongens en Meisjes

	1.	2.	3.	Jongens <i>M (SD)</i>	Meisjes <i>M (SD)</i>	Totaal <i>M (SD)</i>	Bereik
1. Attitude van peers over de SDS		.60	-.01	2.63 (0.72)	2.70 (0.64)	2.67 (0.68)	+1.50 - +4.70
2. Attitude van ouders over de SDS	.51		-.03	2.15 (0.95)	2.16 (0.93)	2.16 (0.94)	+1.00 - +5.50
3. Impliciete SDS-stereotypen	-.04	-.06		0.17 (0.37)	0.11 (0.35)	0.14 (0.36)	-0.79 - +1.30

Noot: Correlaties boven de diagonaal voor jongens en onder de diagonaal voor meisjes.

Moderatie van de Relatie Tussen Attitude van Ouders/Peers en Impliciete SDS-Stereotypen Door Sekse

Tabel 2 geeft de resultaten weer van de hiërarchische multiële regressieanalyse voor impliciete SDS-stereotypen. In model 1, waarin de hoofdeffecten sekse van de adolescent en de gecentreerde variabelen attitudes van ouders en attitude van peers over de SDS meegenomen werden, leidden de variabelen sekse van de adolescent en attitude van peers over de SDS tot een niet-significante proportie verklaarde variantie van 0.60% in de impliciete SDS-stereotypen ($R^2 = .01$, $F(2, 252) = 0.77$, $p = .463$), en leidden de variabelen attitude van ouders over de SDS en sekse van de adolescent tot een niet-significante proportie verklaarde variantie van 0.60% in de impliciete SDS-stereotypen ($R^2 = .01$, $F(2,252) = 0.75$, $p = .475$). Hieruit blijkt dat sekse en zowel de attitude van ouders als de attitude van peers over de SDS niet significant gerelateerd zijn aan impliciete SDS-stereotypen. Dit sluit niet aan bij de hypothesen dat een hoge mate traditionele

attitude over de SDS door peers gerelateerd is aan meer traditionele impliciete SDS-stereotypen bij adolescenten, dat een hoge mate van traditionele attitude over de SDS door ouders gerelateerd is aan meer traditionele impliciete SDS-stereotypen bij adolescenten, en dat jongens meer traditionele impliciete SDS-stereotypen vertonen dan meisjes.

Interactie Tussen Attitudes van Ouders/Peers en Sekseverschillen in Impliciete SDS-Stereotypen.

In model 2 bleek de interactie van attitude van peers over de SDS en sekse van de adolescent niet significant gerelateerd aan impliciete SDS-stereotypen. Het toevoegen van de interactieterm attitude van peers en sekse in impliciete SDS-stereotypen leidde tot een totale proportie verklaarde variantie van 0.60% in de impliciete SDS-stereotypen ($R^2 = .01$, $F(3, 251) = 0.53$, $p = .663$). Na het toevoegen van de interactieterm nam de proportie verklaarde variantie niet significant toe van model 1 naar model 2. De relatie tussen de traditionele attitude over de SDS door peers en traditionele impliciete SDS-stereotypen van adolescenten is, in tegenstelling tot de verwachting, niet sterker voor jongens dan voor meisjes. Hiermee wordt de hypothese dat de relatie tussen traditionele attitude over de SDS door peers en traditionele impliciete SDS-stereotypen van adolescenten sterker is voor jongens dan voor meisjes niet ondersteund, omdat de relatie tussen attitude van peers over de SDS en impliciete SDS-stereotypen niet anders voor jongens dan voor meisjes blijken. Hiermee wordt ook de hypothese dat de relatie tussen de traditionele attitude over de SDS door ouders en traditionele impliciete SDS-stereotypen van adolescenten sterker is voor meisjes dan voor jongens niet ondersteund. In model 2 bleek de interactie tussen attitude van ouders over de SDS en sekse niet significant gerelateerd aan impliciete SDS-stereotypen van de adolescent. Het toevoegen van de interactieterm resulteerde in een proportie verklaarde variantie van 0.8% in de impliciete SDS-stereotypen ($R^2 = .01$, $F(3,251) = 0.66$, $p = .576$), zoals weergegeven in tabel 2. Het toevoegen van de interactieterm in model 2 leidde tot een niet-significante toename in verklaarde variantie van 0,2% ten opzichte van model 1.

Tabel 2

Hiërarchische Multipiele Regressieanalyse die Impliciete SDS-Stereotypen bij een Adolescent Voorspeld aan de Hand van Blootstelling aan Attitudes van Ouders/Peers en Sekse

	Impliciete SDS-stereotypen				Impliciete SDS stereotypen			
	<i>B</i>	<i>SE</i>	β	ΔR^2	<i>B</i>	<i>SE</i>	β	ΔR^2
Model 1				.01				.01
Attitude van sociale referenten	-.01	.03	-.02		.01	.02	.02	
Sekse adolescent	.05	.05	.08		.05	.05	.08	
Model 2				.01				.01
Attitude van sociale referenten	-.04	.11	-.07		.06	.08	.15	
Sekse adolescent	.05	.05	.08		.05	.05	.08	
Attitude van sociale referenten * sekse	.02	.07	.04		-.03	.05	-.14	
<i>R</i> ² totaal				.01				.01

Noot: Afhankelijke variabele: Impliciete SDS-stereotypen. De attitude van sociale referenten in de linker tabel zijn peers, in de rechter tabel ouders.

Discussie

Naar aanleiding van de onderzoeksvraag (“Is er een relatie tussen de mate van de traditionele attitude over de SDS door ouders/peers en impliciete SDS-stereotypen van adolescenten, en is die relatie anders voor jongens dan voor meisjes?”) werd er binnen deze studie geen relatie gevonden tussen impliciete SDS-stereotypen van adolescenten en de attitude van ouders of peers over de SDS. Er werd tevens geen sekseverschil gevonden in impliciete SDS-stereotypen. Tot slot werden ook geen sekseverschillen gevonden in de relatie tussen attitude van ouders of peers over de SDS en impliciete SDS-stereotypen van adolescenten.

In tegenstelling tot de verwachting bleek een hoge mate traditionele attitude over de SDS door ouders of peers niet gerelateerd aan meer traditionele impliciete SDS-stereotypen bij adolescenten. Dit komt niet overeen met de in deze studie eerder aangehouden genderschema-theorie en de sociale normtheorie die veronderstellen dat adolescenten de attitudes ten opzichte van seksueel gedrag van ouders en peers internaliseren in hun eigen denkbeelden over seksueel gedrag (Houwer, Teige-Mocigemba, Spruyt & Moors, 2009; Samari & Coleman-Minahan, 2018; Tenenbaum & Leaper, 2002). Dit kan verklaard worden door het gegeven dat de respondenten de attitudes van ouders/peers beoordeeld hebben naar hun eigen verbeelding over hoe hun ouders/peers over seksueel gedrag denken. Vaak is er discrepantie tussen zelfrapportage en wanneer men over een ander moet rapporteren, met name als het gaat over gedrag of psychosociaal functioneren (Youngstrom, Loeber & Stouthamer-Loeber, 2000) Mogelijk zijn attitudes die gerapporteerd worden door ouders/peers zelf dus betere voorspellers (Berger, Jodl, Allen, McElhaney & Kuperminc, 2005). Ook kan een andere verklaring zijn dat adolescenten hun impliciete SDS-stereotypen baseren op een andere factor dan ouders of peers. Een voorbeeld hiervan is de media, en in het bijzonder seksueel getinte videoclippen. Frequente blootstelling aan seksueel getinte videoclippen gaat mogelijk gepaard met een hogere mate van traditionele SDS-stereotypen (Beentjes, Konig, & Krzeszewski, 2008; Ward, Hansbrough, & Walker, 2005; Zhang, Miller, & Harrison, 2008), maar dat is in deze studie niet onderzocht.

In tegenstelling tot de verwachtingen bleken jongens niet meer traditionele impliciete SDS-stereotypen te vertonen dan meisjes. Dit komt niet overeen met het socioculturele perspectief welke ervan uitgaat dat mannen meer instemmen met de traditionele SDS-stereotypen dan vrouwen (Rudman et al., 2016), en dat mannen vaker traditionele genderstereotiepe denkbeelden vertonen (Eyal & Epley, 2017) en vooroordelen hebben over seksueel gedrag (Ekehammar, Akrami & Araya, 2003). Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat het onderzoek dat gebruikt is ter onderbouwing van de hypothesen voornamelijk plaats heeft gevonden in Amerika. De Amerikaanse samenleving staat op rang 41 van de Gender Inequality Index, en Nederland op rang 3 (United Nations Development Programme, 2017), waardoor het gevonden resultaat in deze studie alleen typisch is voor de Nederlandse populatie. In een genderegaltaire samenleving, zoals die in Nederland, worden traditionele genderstereotypen niet sterk meer aangehangen door zowel mannen als vrouwen (Cunningham, Beutel, Barber &

Thornton, 2005; Fan & Marini, 2000). Dit kan ook een verklaring zijn voor het uitblijven van een sekseverschil.

Ook bleek in tegenstelling tot de verwachtingen dat de relatie tussen de traditionele attitude over de SDS door ouders en traditionele impliciete SDS-stereotypen van adolescenten niet sterker is voor meisjes dan voor jongens. Dit komt niet overeen met onderzoek waaruit blijkt dat moeders hun genderstereotiepe overtuigingen meer overdragen aan meisjes dan aan jongens (Clearfield & Nelson, 2006), en dat wanneer moeders sterkere impliciete genderstereotypen laten zien, dat gerelateerd was aan meer traditionele gender stereotypen bij hun dochters, maar niet bij hun zoons (Endendijk et al., 2013). Een mogelijke verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat de vragen op de vragenlijst over de attitude van ouders veelal over de invloed van beide ouders uitspraak doet en niet gericht is op de vader en moeder afzonderlijk, waardoor de sterkere invloed van moeders op stereotypen van hun kinderen minder goed naar voren kwam. Ouders hebben sneller de neiging om over seksuele onderwerpen te praten met een kind van hetzelfde geslacht als zichzelf (Diiorio, Pluhar & Belcher, 2003; Wilson & Koo, 2010). Daarbij komt dat moeders zowel bij hun zoons als dochters meer over seksuele onderwerpen praten dan vaders (Bryers, Sears & Weaver, 2008; DiLorio, Pluhar & Belcher, 2003; Wilson & Koo, 2010).

Tot slot bleek in tegenstelling tot de verwachtingen dat de relatie tussen de traditionele attitude over de SDS door peers en traditionele impliciete SDS-stereotypen van adolescenten niet sterker is voor jongens dan voor meisjes. Dit is in tegenstelling tot het onderzoek waarin uitgesproken wordt dat jongens naar verwachting gevoeliger zijn voor aanmoediging van negatief seksueel gedrag door peers dan meisjes, gezien zij zich binnen de traditionele SDS in de positie gesteld voelen om de leiding te nemen en dominantie te laten zien (Beyers, Veryser & Verlee, 2015). Een verklaring voor dit resultaat kan zijn dat het voor zowel jongens als meisjes in de adolescentiefase even belangrijk is om te conformeren aan de normen die hun peers hanteren, omdat peers zo'n belangrijke rol spelen in deze fase. Wetenschappelijk onderzoek vond geen sekseverschil in invloed van peers op adolescenten in deze specifieke levensfase (Belle, 1989).

Beperkingen en suggesties voor vervolgonderzoek

Een sterk punt van deze studie is dat er nadrukkelijk aandacht is geweest voor het waarborgen van de interne validiteit van het onderzoek; alle meetinstrumenten zijn

geoperationaliseerd en gecontroleerd op de betrouwbaarheid. De assumpties van de hiërarchische regressieanalyse zijn uitvoerig gecontroleerd, waarna de uitbijters zijn gewinsorized. Tevens was het aantal mannelijke participanten (47.1 %) vrijwel gelijk aan het aantal vrouwelijke participanten (52.9 %) en was de steekproef ($n = 259$) groot genoeg om als goed beschouwd te kunnen worden. Ook is een sterk punt aan dit onderzoek dat er gefocust is op impliciete stereotypen, omdat deze een betere voorspeller voor (seksueel) gedrag blijken dan expliciete stereotypen. (Gawronski & Bodenhausen, 2006).

De studie bevat daarentegen ook een aantal beperkingen. Ten eerste is dit onderzoek correlatieel, waardoor er geen uitspraken gedaan kunnen worden over oorzaken en gevolgen. Ook zijn de deelnemers verworven middels een gemakssteekproef. Dit geeft reden om aan de representativiteit van het onderzoek te twijfelen. Een ander punt is dat er binnen de onderbouwende literatuur gebruik is gemaakt van een bredere doelgroep dan enkel 16- tot 18-jarige adolescenten. Het gebruik van een klein leeftijdsbereik kan de oorzaak zijn voor de niet-significante resultaten (Sawyer, Azzopardi, Wickremarathne & Patton, 2018). Daarbij komt dat de gemiddelde Nederlandse adolescent seks heeft op een leeftijd van $M = 18.60$ (De Graaf, Nikkelen, Van den Borne, Twisk & Meijer, 2017), terwijl de leeftijden van adolescenten binnen de studie niet hoger kunnen zijn dan $M = 18$. In vervolgonderzoek zou het daarom wenselijk zijn om de doelgroep te verbreden, zodat deze vergeleken kan worden met het landelijk gemiddelde. Een ander noemenswaardig punt is dat de etniciteit van de respondenten binnen het onderzoek wel gevraagd is, maar in de analyse niet is meegenomen. Onderzoek wijst uit dat adolescenten met een niet-Westerse achtergrond mogelijk sterkere SDS-stereotypen hebben dan Westerse adolescenten (Marks & Fraley, 2005). In vervolgonderzoek is het wenselijk om resultaten van adolescenten met verschillende etniciteit te vergelijken, zodat deze beter representeerbaar zijn voor de gehele Nederlandse populatie. Vervolgonderzoek gericht op andere onderliggende factoren dan de invloed van ouders en peers die bijdragen aan de totstandkoming van traditionele SDS-stereotypen, zoals etniciteit en sociale media, bij adolescenten, zou meer eenduidigheid kunnen scheppen.

Implicatie voor de praktijk

Ondanks de beperkingen van deze studie, kunnen de resultaten belangrijke implicaties bieden voor de praktijk. Gezien het gegeven dat de SDS negatieve gevolgen met zich meebrengt

zal er preventieve seksuele voorlichting ingezet moeten worden. Seksuele voorlichting op vroege leeftijd zou er preventief voor kunnen zorgen dat het internaliseren van traditionele SDS-stereotypen voorkomen wordt, waardoor de negatieve gevolgen uitblijven en er gestreefd kan worden naar een gezonde seksuele ontwikkeling (Ter Bogt et al., 2010). Aangezien het probleem dat in deze studie beschreven wordt zich focust op de problemen die hedendaags bij adolescenten bestaan, zou hierop een specifieke interventie toebedeeld moeten worden. Deze interventie zal zich moeten richten op het herstellen van de negatieve gevolgen onder adolescenten. Een effectieve manier hiervoor blijkt het bieden van gezondheidsklassen (Pacifci, Stoolmiller & Nelson, 2001). Binnen deze klassen zal de focus moeten liggen op bewustwording van de negatieve gevolgen en zullen adolescenten geconfronteerd moeten worden met hun eigen gedrag ten aanzien van het vormen van stereotiepe ideeën over seksueel gedrag als jongens en meisjes vergeleken worden.

In de huidige studie werden geen sekseverschillen gevonden. Daarom is seksuele voorlichting van belang voor zowel jongens als voor meisjes in de adolescentiefase. De seksuele voorlichting zal gegeven moeten worden in gemixt schoolklassen, zodat jongens en meisjes onderling met elkaar in gesprek kunnen gaan, met als voordeel dat ideeën uitgewisseld kunnen worden. Een ander voordeel van het geven van de seksuele voorlichting binnen klassen is dat vrienden en vriendinnen onderling met elkaar in gesprek kunnen gaan over de traditionele SDS. Dit is van belang, aangezien er geen sekseverschil gevonden werd in de invloed van peers, omdat de vriendschappelijke relaties voor beide seksen in de adolescentiefase erg belangrijk blijken te zijn (Belle, 1989).

Tot slot kan het van belang zijn om mensen binnen gemeenten samen te brengen en voorlichting over het desbetreffende onderwerp aan te bieden. Op deze manier worden alle leeftijden benaderd, waardoor een grotere doelgroep bewust gemaakt kan worden van het probleem. Voor adolescenten zouden voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd kunnen worden, waarbij focus ligt op het delen van ideeën over welke factoren invloed hebben op het vormen van de stereotiepe ideeën. Deze input kan nuttig zijn voor vervolgonderzoek om de negatieve gevolgen van de SDS af te laten nemen.

Referenties

- Beentjes, H., Konig, R., & Krzeszewski, D. (2008). Muziekvideo's en seksuele opvattingen: Een enquête onder jongeren. *Tijdschrift Voor Communicatiewetenschappen*, 36(4), 234–252. doi:10.1347/tijd.36.4.234
- Belle, D. (1989). Gender differences in children's social networks and supports. In D. Belle (Ed.), *Children's social networks and social supports*, 173–188. New York: Wiley.
- Bem, S. L. (1983). Gender schema theory and its implications for child development: Raising gender-aschematic children in a genderschematic society. *Journal of Women in Culture and Society*, 8, 598–616. doi:10.1086/493998
- Berger, L. E., Jodl, K. M., Allen, J. P., McElhaney, K. B. & Kuperminc, F. G. (2005). When adolescents disagree with others about their symptoms; Differences in attachment organization as an explanation of discrepancies between adolescent, parents and peer reports of behavior problems. *Development and Psychopathology* 17, 509 - 528. doi:10.1017/S0954579405050248
- Bermúdez, M., Castro, A., Gude, F., & Buela-Casal, G. (2010). Relationship power in the couple and sexual double standard as predictors of the risk of sexually transmitted infections and HIV: Multicultural and gender differences. *Current HIV Research*, 8, 172-178. doi:10.2174/157016210790442669
- Beyers, W., Veryser, E., & Verlee, E. (2015). Parent and peer predictors of adolescents' sexual development: Can parents buffer peer influence? *European Journal of Developmental Psychology*, 12, 599-612. doi:10.1080/17405629.2015.1056775
- Bogt, T. F. ter, Engels, R. C., Bogers, S., & Kloosterman, M. (2010). “Shake it baby, shake it”: Media preferences, sexual attitudes and gender stereotypes among adolescents. *Sex Roles*, 63, 844-859. doi:10.1007/s11199-010-9815-1
- Bongardt, D. van de, De Graaf, H., Reitz, E., & Deković, M. (2014). Parents as moderators of longitudinal associations between sexual peer norms and Dutch adolescents' sexual initiation and intention. *Journal of Adolescent Health*, 55, 388-393. doi:10.1016/j.jadohealth.2014.02.017
- Brener, N. D., Billy, J. O. G., & Grady, W. R. (2003). Assessment of factors affecting the validity of self-reported health-risk behavior among adolescents: evidence from the scientific literature. *Journal of Adolescent Health*, 33(6), 436–457.

doi:10.1016/S1054-139X(03)00052-1

- Brown, B. B., Dolcini, M. M., Leventhal, A. (1997). Transformations in peer relationships at adolescence: Implications for health-related behavior. Health risks and developmental transitions during adolescence. *New York, NY: Cambridge University Press*, 161–189.
- Byers, S. E. (1996). How well does the traditional sexual script explain sexual coercion? *Journal of Psychology & Human Sexuality*, 8(1), 7-25. doi:10.1300/J056v08n01_02
- Byers, E. S., Sears, H. A., & Weaver, A. D. (2008). Parents' Reports of Sexual Communication With Children in Kindergarten to Grade 8. *Journal of Marriage and Family*, 70(1), 86–96. doi:10.1111/j.1741-3737.2007.00463.x
- Cialdini, R. B., & Trost, M. R. (1998). Social influence: Social norms, conformity and compliance. In D. T. Gilbert, S. T. Fiske, & G. Lindzey (Eds.), *The handbook of social psychology* (pp. 151-192). New York, NY, US: McGraw-Hill.
- Clearfield, M. W., & Nelson, N. M. (2006). Sex differences in mothers' speech and play behavior with 6-, 9-, and 14-month-old infants. *Sex Roles*, 54, 127–137. doi:10.1007/s11199-005-8874-1.
- Cunningham, M., Beutel, A. M., Barber, J. S., & Thornton, A. (2005). Reciprocal relationships between attitudes about gender and social contexts during young adulthood. *Social Science Research*, 34, 862–892. doi:10.1016/j.ssresearch.2005.03.001
- Dasgupta, N., & Greenwald, A. G. (2001). On the malleability of automatic attitudes: Combating automatic prejudice with images of admired and disliked individuals. *Journal of Personality and Social Psychology*, 81, 800-814. doi:10.1037/0022-3514.81.5.800
- Diiorio, C., Pluhar, E., & Belcher, L. (2003). Parent-Child Communication About Sexuality. *Journal of HIV/AIDS Prevention & Education for Adolescents & Children*, 5(3–4), 7–32. doi:10.1300/J129v05n03_02
- Dittus, P. J., & Jaccard, J. (2000). Adolescents' perceptions of maternal disapproval of sex: Relationship to sexual outcomes. *Journal of Adolescent Health*, 26(4), 268-278. doi:10.1016/S1054-139X(99)00096-8
- Emmerink, P. M., Van den Eijnden, R. J., Ter Bogt, T. F., & Vanwesenbeeck, I. (2017). A Scale for the Assessment of Sexual Standards Among Youth: Psychometric Properties. *Archives of Sexual Behavior*, 46, 1699-1709. doi:10.1007/s10508-017-1001-x

- Emmerink, P., Vanwesenbeeck, I., van den Eijnden, R. J. J. M., van Lankveld, J. J. D. M., & Ter Bogt, T. F. M. (2018). Een verkenning van de seksuele dubbele standaard bij adolescenten en jongvolwassenen in Nederland. *Tijdschrift voor Seksuologie*, *42*(1), 8-13.
- Endendijk, J. J., Groeneveld, M. G., van Berkel, S. R., Hallers-Haalboom, E. T., Mesman, J., Bakermans-Kranenburg, M. J. (2013). Gender Stereotypes in the Family Context: Mothers, Fathers, and Siblings. *Sex Roles*, *68*:9-10, 577-590. doi:10.1007/s11199-013-0265-4
- Eyal, T., & Epley, N. (2017). Exaggerating accessible differences: When gender stereotypes overestimate actual group differences. *Personality and Social Psychology Bulletin*, *43*, 1323-1336. doi:10.1177/0146167217713190
- Fan, P. L., & Marini, M. M. (2000). Influences on gender-role attitudes during the transition to adulthood. *Social Science Research*, *29*, 258–283. doi:10.1006/ssre.1999.0669
- Gawronski, B., & Bodenhausen, G. V. (2006). Associative and propositional processes in evaluation: an integrative review of implicit and explicit attitude change. *Psychological Bulletin*, *132*, 692-731. doi:10.1037/0033-2909.132.5.692.
- Gelman, S. A., Taylor, M. G., Nguyen, S. P., Leaper, C., & Bigler, R. S. (2004). Mother-child conversations about gender: Understanding the acquisition of essentialist beliefs. *Monographs of the Society for Research in Child Development*, *69*, 1–127. doi:10.1111/j.0037-976X.2004.00274.x.
- Graaf, H. de, & Poelman, J. (2012). Seks onder je 25e: Seksuele gezondheid van jongeren van 12 tot 25 jaar in Nederland. *Tijdschrift Voor Gezondheidswetenschappen*, *90*(4), 209–210. doi:10.1007/s12508-012-0080-2
- Graff, K., Murnen, S. K., & Smolak, L. (2012). Too sexualized to be taken seriously? Perceptions of a girl in childlike vs. sexualizing clothing. *Sex Roles*, *66*, 764–775. doi:10.1007/s11199-012-0145-3
- Greenwald, A. G., & Banaji, M. R. (1995). Implicit social cognition: attitudes, self-esteem, and stereotypes. *Psychological Review*, *102*, 4-27. doi:10.1037/0033-295X.102.1.4
- Greenwald, A. G., & Nosek, B. A. (2001). Health of the Implicit Association Test at age 3. *Zeitschrift für Experimentelle Psychologie*, *48*, 85–93. doi:10.1026//0949-3946.48.2.85

- Greenwald, A. G., Uhlmann, E. L., Poehlman, T. A., & Banaji, M. R. (2009). Understanding and using the implicit association test: III. Meta-analysis of predictive validity. *Journal of Personality and Social Psychology*, *97*, 14-41. doi:10.1037/a0015575
- Hergovich, A., Sirsch, U., Felinger, M. (2002). Self-appraisals, actual appraisals, and reflected appraisals of preadolescent children. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, *30*, 603–612. doi: 10.2224/sbp.2002.30.6.603
- Houwer, J. de, Teige-Mocigemba, S., Spruyt, A., & Moors, A. (2009). Implicit measures: A normative analysis and review. *Psychological Bulletin*, *135*, 347-368. doi:10.1037/a0014211
- Kiefer, A., Sanchez, D. T., Kalinka, C. J., & Ybarra, O. (2006). How women's nonconscious association of sex with submission relates to their subjective sexual arousability and ability to orgasm. *Sex Roles*, *55*, 83–94. doi:10.1007/s11199-006-9060-9
- Kiefer, A. K., & Sanchez, D. T. (2007). Men's sex-dominance inhibition: Do men automatically refrain from sexually dominant behavior? *Personality and Social Psychology Bulletin*, *33*, 1617–1633. doi:10.1177/0146167207305856
- Kreager, D. A., & Staf, J. (2009). The sexual double standard and adolescent peer acceptance. *Social Psychology Quarterly*, *72*(2), 143–164. doi:10.1177/019027250907200205
- Marks, M. J., & Fraley, R. C. (2005). The sexual double standard: Fact or fiction? *Sex Roles*, *52*, 175-186. doi:10.1007/s11199-005-1293-5
- Nosek, B. A., Greenwald, A. G., & Banaji, M. R. (2007). The Implicit Association Test at Age 7: A Methodological and Conceptual Review. In J. A. Bargh (Ed.), *Frontiers of social psychology. Social psychology and the unconscious: The automaticity of higher mental processes* (pp. 265-292). New York, NY, US: Psychology Press.
- Oosten, J. M. van, Peter, J., & Valkenburg, P. M. (2015). The influence of sexual music videos on adolescents' misogynistic beliefs: The role of video content, gender, and affective engagement. *Communication Research*, *42*, 986-1008. doi:10.1177/0093650214565893
- Pacifici, C., Stoolmiller, M., & Nelson, C. (2001). Evaluating a prevention program for teenagers on sexual coercion: A differential effectiveness approach. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, *69*(3), 552. doi:10.1037/0022-006X.69.3.552
- Palen, L.-A., Smith, E. A., Caldwell, L. L., Flisher, A. J., Wegner, L., & Vergnani, T. (2008). Inconsistent Reports of Sexual Intercourse Among South African High School Students.

- Journal of Adolescent Health*, 42(3), 221–227. doi:10.1016/j.jadohealth.2007.08.024
- Papp, J. L., Hagerman, C., Gnoleba, A. M., Erchull, M. J., Liss, M., Miles-McLean, H. & Robertson, C. M. (2015). Exploring Perceptions of Slut-Shaming on Facebook: Evidence for a Reverse Sexual Double Standard. *Gender Issues*, 32, 57-76. doi: 10.1007/s12147014-9133-y
- Rudman, L. A., Moss-Racusin, C. A., Phelan, J. E., & Nauts, S. (2012). Status incongruity and backlash effects: Defending the gender hierarchy motivates prejudice toward female leaders. *Journal of Experimental Social Psychology*, 48, 165–179. doi: 10.1016/j.jesp.2011.10.008
- Rudman, L. A., Glick, P., Marquardt, T., & Fetterolf, J. C. (2016). When women are urged to have casual sex more than men are: Perceived risk moderates the sexual advice double standard. *Springer Science+Business Media*, 77, 409-418. doi:10.1007/s11199-016 0723-x
- Sakaluk, J. K., & Milhausen, R. R. (2012). Factors influencing university students' explicit and implicit sexual double standards. *Journal of Sex Research*, 49, 464-476. doi:10.1080/00224499.2011.569976
- Samari, G. & Coleman-Minahan, K. (2018). Parental Gender Expectations by Socioeconomic Status and Nativity: Implications for Contraceptive Use. *Sex Roles*, 78(9-10), 669-684. doi: 10.1007/s11199-017-0820-5
- Sanchez, D. T., Crocker, J., & Boike, K. R. (2005). Doing gender in the bedroom: Investing in gender norms and the sexual experience. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 31, 1445– 1455. doi:10.1177/0146167205277333
- Sanchez, D. T., Fetterolf, J. C. & Rudman, L. A. (2012). Eroticizing Inequality in the United States: The Consequences and Determinants of Traditional Gender Role Adherence in Intimate Relationships. *Journal of Sex Research*, 49:2-3, 168-183. doi:10.1080/00224499.2011.653699
- Sawyer, S. M., Azzopardi, P. S., Wickremarathne, D., & Patton, G. C. (2018). The age of adolescence. *The Lancet Child & Adolescent Health*, 2, 223-228. doi:10.1016/S2352-4642(18)30022-1
- Schrimshaw, E. W., Rosario, M., Meyer-Bahlburg, H. F. L., & Scharf-Matlick, A. A. (2006). Test–Retest Reliability of Self-Reported Sexual Behavior, Sexual Orientation, and

- Psychosexual Milestones Among Gay, Lesbian, and Bisexual Youths. *Archives of Sexual Behavior*, 35(2), 220–229. doi:10.1007/s10508-005-9006-2
- Schroder, K. E. E., Carey, M. P., & Vanable, P. A. (2003). Methodological challenges in research on sexual risk behavior: II. Accuracy of self-reports. *Annals of Behavioral Medicine*, 26(2), 104–123. doi:10.1207/S15324796ABM2602_03
- Shen, A. C. T., Chiu, M. Y. L., & Gao, J. (2012). Predictors of dating violence among Chinese adolescents: The role of gender-role beliefs and justification of violence. *Journal of Interpersonal Violence*, 27, 1066-1089. doi:10.1177/0886260511424497
- Simon, W., & Gagnon, J. H. (1986). Sexual scripts: Permanence and change. *Archives of Sexual Behavior*, 15, 97–120. doi:10.1007/BF01542219
- Tenenbaum, H. R. & Leaper, C. (2002). Are Parents' Gender Schemas Related to Their Children's Gender-Related Cognitions? A Meta-Analysis. *Developmental Psychology*, 38(4), 615-630. doi:10.1037//0012-1649.38.4.615
- United Nations Development Programme. (2017). *Human Development Reports, Gender Inequality Index*. Geraadpleegd 29 mei 2019, van <http://hdr.undp.org/en/composite/GII>
- Vantieghem, W., & van Houtte, M. (2015). Are girls more resilient to gender-conformity pressure? The association between genderconformity pressure and academic self efficacy. *Sex Roles*, 73, 1–15. doi:10.1007/s11199-015-0509-6
- Ward, L. M. (2003). Understanding the role of entertainment media in the sexual socialization of american youth: A review of empirical research. *Developmental Review*, 23, 347-388. doi: 10.1016/S0273-2297(03)00013-3
- Ward, L. M., Hansbrough, E., & Walker, E. (2005). Contributions of music video exposure to black adolescents' gender and sexual schemas. *Journal of Adolescent Research*, 20, 143-146. doi: 10.1177/0743558404271135
- Wilson, E. K., & Koo, H. P. (2010). Mothers, fathers, sons, and daughters: gender differences in factors associated with parent-child communication about sexual topics. *Reproductive Health*, 7(1), 1–9. doi:10.1186/1742-4755-7-31
- Youngstrom, E., Loeber, R., & Stouthamer-Loeber, M. (2000). Patterns and correlates of agreement between parent, teacher, and male adolescent ratings of externalizing and internalizing problems. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 68(6),

1038–1050. doi:10.1037/0022-006X.68.6.1038

Zaikman, Y., Marks, M. J., Young, T. M., & Zeiber, J. A. (2016). Gender role violations and the sexual double standard. *Journal of Homosexuality*, *63*, 1608-1629.

doi:10.1080/00918369.2016.1158007

Zaikman, Y., & Marks, M. J. (2017). Promoting theory-based perspectives in sexual double standard research. *Sex Roles*, *76*, 407-420. doi:10.1007/s11199-016-0677-z

Zhang, Y., Miller, L. E., & Harrison, K. (2008). The relationship between exposure to sexual music videos and young adults' sexual attitudes. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, *52*, 368-386. doi:10.1080/08838150802205462